

УДК 75:766.05(477.82/.83-25)"20"
DOI <https://doi.org/10.15407/nz2020.03.652>

АНАЛІЗ СТИНОПISY TA ГРАФІТІ НА ПРИКЛАДАХ РОБІТ «KICKIT ART STUDIO». ВУЛИЧНА ГАЛЕРЕЯ МИСТЕЦТВА

Борис ГАВРИЛЮК

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-3803-2441>

аспірант,

Львівської національної академії мистецтв,
вул. Кувійовича, 38, 79011, м. Львів, Україна,
e-mail: borisgavryljuk@gmail.com

Мета статті — проаналізувати мурали та графіті (що становить предмет дослідження), виконані учасниками творчої групи «Kickit Art Studio» в урбаністичному просторі Львова та Луцька. *Актуальність статті* полягає в тому, що про такі сміливі креативності вуличного мистецтва, які стали рушійною силою для діалогу з соціумом, дослідження практично відсутні. *Хронологічні межі дослідження* — початок 2000-х років.

Описуються ідейно-художні образи митців, які відрізняються особливим живописним стилем та тематикою, насиченістю та багатством кольору, міцною продуманою композицією та соціально-філософським підтекстом. Характеризуються технічні особливості виконання в вузькому проміжку часу. Доводиться, що мурали відіграють важливу роль у процесі джентрифікації занепадлих районів міст.

Урбаністичні художники намагаються боротись з консюмеризмом та негативними тенденціями рекламно-агітаційного контролю в урбаністичному просторі, трансформуючи місто за допомогою мистецьких об'єктів. Окреслено вагомість розвитку мурал-арту в Україні, який є невід'ємною частиною розвитку сучасного мистецтва. У висновках пропонується більше досліджувати творчий шлях провідних та перспективних стріт-арт художників.

Ключові слова: мурал-арт, стріт-арт, муралізм, «Kickit Art Studio», «Lviv WallKing», графіті, урбаністичний простір, візуальне мистецтво, концептуальне мистецтво, мультикультура.

Borys GAVRILUK

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-3803-2441>

Postgraduate student of the Lviv National Academy of Arts,
Kubiiovycha Street 38, 79011, Lviv, Ukraine

e-mail: borisgavryljuk@gmail.com

ANALYSIS OF MURALS AND GRAPHICS ON THE EXAMPLES OF KICKIT ART STUDIO WORKS. STREET-ART GALLERY

Introduction. The article reviews murals and graffiti made by members of the «Kickit Art Studio» creative group in the urban space of Lviv and Lutsk. The first paintings on the streets of Leo city have been painted since the early 2000s, which have been accepted ambiguously by the public. Such artistic activity was compared to acts of vandalism.

Problem Statement. Since 2013, technically perfect high-artistic, widescreen murals have appeared because it was established communication between promising street artist and city authorities. Daring creativity in terms of globalization has become a driving force for dialogue with society. This emphasizes the importance of major research projects and festivals organized by «Kickit Art Studio» and like-minded colleagues such as «Lviv Street Gallery», «ALARM», «Lviv WallKing».

Purpose. An analysis of the basic examples of mural art is performed. Ideological and artistic images of the artists are described, which differ by their distinctive painterly style and theme, saturation and richness of color, tough thoughtful composition, social and philosophical implication. Technical features of the performance in a short time are characterized.

Methods. On the example of Lviv, it is argued that murals play an important role in the gentrification process of decadent urban areas. Urban artists are trying to struggle with consumerism and the negative tendencies of advertising and agitation control in urban space, transforming the city with the help of artistic objects.

Results. The importance of the development of mural art in Ukraine is outlined, which is an integral part of the contemporary art progress.

Conclusion. In conclusion, it is suggested to investigate more creative ways of leading and promoting street art artists.

Keywords: mural art, street art, muralism, «Kickit Art Studio», «Lviv WallKing», graffiti, urban space, visual art, conceptual art, multicultural.

Вступ. *Постановка проблеми.* За останнє десятиліття урбаністичний простір Львова та Луцька став основним епіцентром розвитку вуличного мистецтва у Західній Україні, потужним виразником впливу ідей художника на соціум, коли мислення та сприйняття навколишнього середовища мешканцями міст змінюється під впливом муралів. Все більше з'являється стріт-арт художників та угруповань, таких як «Kickit Art Studio». В українській мистецтвознавчій літературі теми, присвячені вуличному мистецтву, практично відсутні, а тому наше дослідження є *актуальним*. Аналіз творчості молодих та перспективних українських митців, відомих за кордоном, не висвітлений належним чином, що потребує ґрунтовного дослідження.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Основним інформативним матеріалом є медійні джерела, які проводять фотофіксацію стінописів та основних подій, фестивалів, пов'язаних з урбаністичним мистецтвом. Журналісти (у вигляді інтерв'ю) дізнаються про основні деталі професійної діяльності митців, біографічні дані. Розкривають технічні секрети процесу творення муралів, прізвища та імена меценатів та учасників. Наприклад, праця спеціалістів «Сіхів Медіа» [1], які за допомогою інтерв'ю з Тарасом Довгалюком на основі фото- та відео-звіту проаналізували історію мурал-арту Львова з 2000-х по 2018 роки. Такий матеріал дає змогу пізніше зробити глибокий аналіз творчості стріт-арт художників, адже фіксується певна джерельна база та їх твори, які швидко руйнуються. Важливою є акцентована увага до хрестоматійної літератури західних теоретиків. Гострі кути в питаннях термінології, нових понять вдається оминати завдяки зверненням до таких праць.

Актуальність дослідження полягає в тому, що такої сміливої креативності вуличного мистецтва, яка стала рушійною силою для діалогу з соціумом, дослідження практично відсутні. Однією із провідних творчих груп муралістів в Україні є «Kickit Art Studio». В умовах глобалізації та мультикультурного підходу до сучасного мистецтва їх творчість є надзвичайно важливою та актуальною для дослідження. Митці організують фестивалі, майстерні, створюють вуличні галереї. Це, в свою чергу, формує соціальну комунікацію і стає резонуючим провідником до розуміння графіті та мурал-арту.

Звідси випливає *мета роботи*: визначити та систематизувати основні зразки графіті, мурал-арту ви-

конані учасниками «Kickit Art Studio». Проаналізувати їхні основні проекти. Дослідити творчу діяльність на основі проведених фестивалів, конкурсів та заходів, присвячених вуличному мистецтву.

Для систематизації проведення основних етапів дослідження, поставлено відповідні *завдання*: виявити основні зразки графіті та муралів, виконані митцями; провести художній аналіз; дослідити проектну діяльність, участь у фестивалях та майстернях.

Основна частина. Дія консюмеризму на урбаністичний простір в Україні несе згубний антиестетичний характер. Зовнішня реклама, агітація недоцільно заповнює простір, створюючи постійний тиск. Спальні і депресивні райони з однотипними будинками впливають на моральний стан жителів. Тому стріт-арт художники намагаються боротися з такими негативними тенденціями, трансформуючи місто за допомогою мистецьких об'єктів. Монохромні вулиці міст наповнюються різнобарвними, яскравими розписами і графіті. Кожен перехожий може насолодитись широкоформатними зображеннями на стінах будівель, крізь призму часу зупинитись на мить у глобальних роздумах. Ментально зануритись у космогонічний світ мислення художника. Торкнутись текстури фарби і відчутти повноту образу та форми зображення поміж старовинних будівель, історичних пам'яток. Це своєрідний детонуючий метод стимулювання мислення та креативності молоді в рамках закону для користі суспільства.

Мурал-арт на вулицях Львова з'явився відносно недавно. Це пов'язано із закомплексованістю суспільства, яке не сприймало такого виду мистецтва, порівнюючи з вандалізмом. Важливою є технічна сторона.

Перші графіті у Львові художники почали наносити на початку 2000-х років автомобільними фарбами [1]. Бо професійних матеріалів для муралів та графіті в Україні не було через відсутність попиту. Художники самі почали діставати фарбу і стали першими, хто їх розповсюджував. Кількість стріт-арт митців щороку зростає. Це аргументований спосіб виразити та проявити себе на загал публіці.

Об'єктами переважно стають закинуті приміщення, потяги, трамваї, переходи, промзони на окраїнах міст. Наприклад, важливим об'єктом вуличного мистецтва на початку 2000-х була стіна навпроти входу у львівський Парк культури. У 2005 р. на цьому місці був проведений санкціонований фестиваль графіті, після цього стіна стала фоном для десятків малюнків, які з

кожним наступним набували іншого сенсу. Це платформа діалогу між художниками та громадою [1].

Часто прояви мистецької діяльності на будівлях сприймалися актом вандалізму. Деколи складно відрізнити хуліганство від мистецького акту. В умовах соціально-політичних дискусій ця межа була дуже тонкою. Кожен випадок вимагає окремого аналізу. Є прибічники та противники. Вуличним художникам доводиться часто швидко малювати і втікати. Багато з них висловлює думку, що це приносить свого роду адреналін та азарт.

Вперше про санкціоновані мурали у Львові заговорили орієнтовно від 2013 р., коли влада, громадські об'єднання, жителі міст почали взаємодіяти з стріт-арт художниками [1]. Але великим мінусом таких ініціатив є те, що митцям доводилось виконувати малюнки, тему яких було нав'язано організаторами фестивалів, управлінням, спонсорами. Звичайно, замовлення часто були виконані технічно, на хорошому рівні, але повнота образу, мистецька якість та значення втрачається.

Одними із провідних творчих груп муралістів України, які легально створюють високомистецькі мурали, є «Kickit Art Studio», яка складається з чотирьох вуличних художників. Як багато інших зірок стріт-арту, художники користуються псевдонімами, — це своєрідний шифр, деякі автори можуть змінювати псевдоніми багато разів, поки не віднайдуть свою унікальну аббревіатуру.

«Taras Art» — Тарас Довгальок. Активний учасник, організатор багатьох фестивалів та проектів. Закінчив «Львівську політехніку», якийсь час працював за фахом архітектора. Це допомогло йому сформулювати професійне архітектонічне мислення, що дало прекрасну образну базу для створення монументальних зображень [2].

«Feros» — Сергій Грех; «Dilk» — Віталій Грех. Брати-близнюки з міста Дрогобича. Професійно займаються графічним дизайном. «Ми хочемо розвиватися і хочемо, щоб нам довіряли. Глядач не завжди готовий отримати ті емоції, які містить творчість прогресивних митців, бо вони йдуть на крок попереду. На це треба зважати, але суспільство треба готувати, вчити сприймати мистецтво», — переконаний «Dilk» [2].

«Кепо» — Володимир Моршин. За освітою фахівець реклами та туризму. Але повністю знайшов своє місце та реалізовується як професійний митець, що

підтверджує важливу його рису бути цілеспрямованим, вірити у свій талант і досягнення мети [2].

Мурали «Kickit Art Studio» прикрашають вулиці багатьох міст України: Львів, Луцьк, Івано-Франківськ, Ужгород, інші та закордоном. Таким чином митці розвивають та пропагують українське сучасне мистецтво. Для кожного з них монументальний живопис є справою усього життя. Вони віддано працюють над самовдосконаленням.

Перші великі стінописи «Kickit Art Studio» були виконані в рамках проекту «Ревіталізація Підзамче». Одним із прикладів є робота, виконана у 2013 р. на вул. Підзамче 4, яка об'єднала команду і стала фундаментом для подальшої співпраці. Мурал «Перший стінопис», маючи символічну назву, став важливим об'єктом вуличного мистецтва. Кожен художник виконував власну композицію, яка в цілості утворила єдину сукупність з різних частин, а внизу були закомпоновані графіті-шрифти [3].

Цікавий малюнок на вулиці Жовківській, 2 під назвою «Мистецька взаємодія», створений за класичним графіті-принципом.

У 2014 команда разом з іншими художниками створили мурал «Птахи» на вулиці Я. Остриниці, 26. Кожен митець зобразив птаха в індивідуальній стилістиці. Високомистецьким прикладом є розпис «Свобода» на вулиці Заводській, 39.

У червні 2015 р. у рамках культурного проекту «Майстерня міста» художники створили мистецькі композиції у новому форматі стріт-арт мистецтва «Львівська вулична галерея» [4]. Будівля на вулиці Замарстинівській, 29 стала об'єктом для муралів, які декілька років змінювались та оновлювались. Ця експозиція є галереєю муралів під відкритим небом, завдяки якій встановлюється діалог, розуміння та взаємозв'язок між жителями міста і є майданчиком для різних арт-проектів. Таку ініціативу організували «Kickit Art Studio», отримавши мінімальне фінансування на Хакатоні соціальних інновацій. Це також була одна із перших стріт-арт локацій міста Львова. Найяскравішою стала експозиція «Спектр». Основною ідеєю було створити композиції форматом орієнтовно три на три метри. Кожен художник мав передати колір, як відчуває, використати свою уяву та надати змісту і форми в зображенні. Наприклад, Сергій Грех інтерпретував оливковий колір, намалювавши антропоморфний силует в поєднанні з природ-

ними елементами, які ніби символізують гармонію та взаємозв'язок людини з природою.

Станіслав Видиборець, або ж «Slick», опрацював червоний колір. У радіальній композиції були концептуально стилізовані два змії, як єдинопочаток та єдинокінець. В центрі привертає увагу космологічний об'єкт, немов електрон. Червоний колір стає акцентом на темному фоні [4].

«Planet» створив абстрактний мурал на тему рожевого кольору. «Hobal» опрацював тему чорного кольору, створивши містичну композицію з силуетами загадкових істот.

Андрій Присяжнюк вдало використав тему оранжевого кольору, зобразивши напружене око на темно-синьому фоні.

«Dilk», Віталій Грех намалював гармонійну абстрактну композицію, з властивим авторській техніці стилізованим портретом. Основним став жовтий колір, який мерехтить теплом на сіро-фіолетових поєднаннях.

Кальков Андрій із Луцька мінімалістично закодував фіолетовий колір, звернувшись до знакової системи і динаміки.

«Maxim Eguq» із Одеси зобразив ілюзію об'ємної фігури лабіринту. Замкнена композиція збагачена виразними лініями, чіткими тонально-колірними співвідношеннями. Це ніби авторський символ, який оптично створює «3D» зображення. Графічні елементи з живописним підходом дали змогу без зайвих деталей зламати плоске сприйняття стіни та передати легкість та свіжість блакитного кольору.

Відомий львівський мураліст Андрій Савчишин, «Stone», створив надзвичайно цікавий мурал. Зобразивши фігуру оголеної жінки, що сидить, в монохромній сірій гамі, на якій довершено вилискують контурні темно-сині плями. Академічний м'який живопис гармонійно доповнений концептуальними плоскими площинами та лініями. Своєрідна еkleктика у роботах Андрія Савчишина змушує глядачів захоплюватись його муралами. Кожен перехожий на секунду затамує подих і зафіксує в своїй пам'яті побачене.

Загальна експозиція «Львівської вуличної галереї» несе змінний характер. Саме такі приклади дають можливість зрозуміти унікальність та неповторність мурал-арту, втілюючи усі основні естетичні функції мистецтва за розширеною аристотелівською моделлю: соціальну, коли настінний розпис привер-

тає увагу до важливих громадських проблем; пізнавальну, оскільки можна відкрити нову інформацію та сприйняття нових понять, вийшовши за рамки комфорту; виховну, коли люди починають розуміти красу урбаністичного простору, місця, де вони живуть, і дбати про це. Кожен куточок може бути неповторним. Проекти муралів є не тільки візуальними елементами міста. Комунікативна функція проявляється в діалозі з художниками, владою міста, партнерами, жителями та громадськими установами. А функція передбачення проявляє себе у прямій та опосередкованій формі, коли вдається комплексно осмислити дійсність через призму художнього бачення. Сучасне мистецтво за своєю суттю тягнеться до поліфункціональності, що створює універсальну модель для осмисленої реалізації художнього потенціалу [5].

Така комунікація між художниками та владою міста дала потужний поштовх для подальшого розвитку креативних ідей. Вони викликали захоплення і довіру, що відповідно принесло свої плоди. Митці почали пропонувати свої проекти яскравих та ідейно насичених муралів, які перетворюють сірі та ностальгічні стіни у яскраве полотно. Завдяки отриманим коштам Львів почав наповнюватись новими мистецьки знаковими та туристичними об'єктами. Тому з кожним роком лояльність та розуміння до стріт-арту зростає. Це важливий чинник, що посилює інтеграцію сучасного мистецтва в українському культурному осередку.

Лідер групи Тарас Довгалюк організував успішний проект вуличної галереї міста «Фарбований лис». На місці заводу «Рема» вдалось створити унікальний простір для створення графіті та майстерні, де збираються однодумці. Вся територія колишнього заводу прикрашена цікавими графіті. На початку формування ідеї це була ініціатива в рамках «Інституту міста», — для цього було отримано фінансування. Пізніше художник організував конкурс «Вулична абетка», де митці з усієї України мали зобразити літеру. За допомогою тренінгів від Британської ради лідер з іншими однодумцями у 2015 році відкрили мистецький простір, куди почали запрошувати художників до взаємодії. Багато хто відгукнувся. Поява численних малюнків стала базою для відкриття нових експозицій у 2016 році. Так почала функціонувати унікальна в Україні галерея вуличного мистецтва «Фарбований лис» [6].

У 2015 р. в рамках урбаністично-культурного фестивалю «Майстерня міста» створили мурал «Ідея»

на вулиці Мулярській, 3, який вражає своєю кольоровою насиченістю поміж старовинними будинками. Абстрактна композиція втілює єдинопочаток будь-якого задуму. Площини, лінії, текстури символізують безмежний потенціал ідеї, яка виникла.

Такі впевнені та сміливі кроки у розвитку вуличного мистецтва привели до того, що Тарас Арм разом з командою, митцями та однодумцями організував грандіозний фестиваль «АЛЯРМ» у 2015 році. Основною ідеєю було запросити найкращих майстрів графіті зі всієї України, дати їм фарби та матеріали і забезпечити умови творити композиції на стінах. Довільна тема зображень розв'язала уяву митців максимально. Спочатку фестиваль відбувся в Ужгороді, Львові та Луцьку. Наступні роки українські райтери розписували стіни будівель в Івано-Франківську, Одесі, Черкасах та Дніпрі. Активісти цього фестивалю розвивають локальну сцену по містах, шукаючи відповідно можливості та підтримку для організації. Наприклад, у Львові цьому процесу сприяє міська рада та ГО «Інститут суспільних ініціатив». Перші малюнки фестивалю були нанесені на вулиці Сахарова, вздовж колії до вулиці Наукової, на вулиці Тиктора, розмальована щитова на площі Теодора: композиція під назвою «Арт-об'єкт», малюнки спонукають розвивати фантазію глядача та інтерпретувати побачене [1].

Цікаві арт-об'єкти з'явилися на Сихові. Сірий спальний район міста перетворився на характерний візуально цікавий громадський простір міста. В рамках фестивалю вдалось зібрати та організувати близько 70 художників з усієї країни [1].

Важливим проектом учасників майстерні «Фарбований лис» став «Lviv WallKing». У 2017 р. вони виграли грант від Львівської міської ради «Зробимо Львів кращим!» і отримали 65 тис. гривень на початок реалізації цього проекту. На ці кошти було створено шість муралів, що дало поштовх для творення наступних. Опісля було створено туристичну мапу муралів від пл. Старий Ринок в сторону Підзамче. Загальна кількість великих стінописів у місті близько шістдесят, половина з них знаходиться в даному районі.

В рамках фестивалю «Lviv WallKing» учасник групи «Kickit Art Studio» Тарас Арм наніс мурал на вулиці Селянській, 4 під назвою «Споглядання». На стіні зображена композиція з птахом в теплих коричнево-охристих тонах на тонких співвідношеннях. Автор відомий своїми зображеннями птахів, це як символ, зрозу-

мілий глядачеві. Основна ідея була — продемонструвати важливість співіснування в одному просторі [3].

Віталій Грех, або ж «Dilk», створив мурал «Точка фокусування» на вулиці Селянській, 9. Основним в композиції є портрет, який ховається за кольоровими площинами, що ніби перекривають очі. Це своєрідне зіставлення потоку непотрібної інформації, які вносять деконструкцію у свідомості людини [5].

«Feros», Сергій Грех, зобразив мурал «Взаємодія» на вул. Князя Мстислава Удатного, 4. Монументальна композиція виконана в гармонійних та близьких тонально-колірних співвідношеннях. Трансформований силует людини є образом дерева, країни. Як дерево є частиною саду чи лісу, так людина є частиною міста, країни. Сукупність дрібних та великих деталей підкреслюють важливість взаємозв'язків між собою. Так само, як у житті кожного, коли деталі творять загальну структуру [5].

Монументальна композиція намальована на вулиці Б. Хмельницького, 74, під назвою «Коллекціонер», виконана «Kickit Art Studio», збагачує міський простір. Велика кількість символічних образів поєднанні у міцний силует з холодними синіми площинами на світлому теплому фоні будинку, який нагадує стійку конструкцію. Головна ідея була показати, що люди накопичують масу зайвих речей, сконцентровані на матеріальному, а непотрібна інформація призводить до втрати самоідентифікації [5].

«Keno», Володимир Моршин, в рамках «Lviv WallKing» створив мурал «Дитячі Ігри» у 2017 році. Яскрава композиція на будинку біля дитячого садка виступає гармонійним акцентом на вулиці Гайдамацькій. Зображення динамічно розташованих дитячих іграшок, які втратили свою актуальність, акцентують увагу на швидкоплинності речей [5].

Створюючи мурали, художники відіграють важливу роль у процесі джентрифікації занепалих районів міста [3]. Цей процес також пов'язаний зі зміною населення, коли в таких районах з'являються матеріально забезпечені жителі. Нерухомисть зростає в ціні, зростає її популярність. Така трансформація властива Львову. Розвиток культурного осередку, активна участь журналістів, збільшення молодих професіоналів популяризують хвилю джентрифікації. Цікаво, що за кордоном, зокрема у США, Іспанії, інших країнах Західної Європи ціна на будинки з муралами зростає в кілька разів, залежно від популярності автора. Зви-

чайно, в Україні така тенденція та мода не впроваджена, але подібна перспектива могла би бути цікавою в майбутньому. Потрібно більше популяризувати стріт-арт мистецтво та впроваджувати програми для культурного розвитку населення різних прошарків.

Професійним прикладом унікальної вуличної галереї є «4/8 Gallery» на території «City Park» у Луцьку за ініціативи мецената Андрія Покровського. В основі проекту закладений куб, чотири великі бетонні стіни розгортаються залежно від експозиції. Головний концепт полягає у тому, що замкнене середовище стає відкритим для загалу. Архітектурну концепцію цього неформального простору спроектував Сергій Торбінов, а зреалізував архітектор Роман Литвин [7]. Це вдале поєднання галереї під відкритим небом та стріт-арту. Такий концепт не має аналогів. Кожен відвідувач стає учасником, коли проходить між стінами і взаємодіє з роботами митців. Мимоволі людина прив'язується до закодованої системи руху, потрапляючи у вир емоційного споглядання та роздумів. Гармонійне звучання галереї в урбаністичному просторі сприяє високій популяризації в соціальних мережах. Практично кожен глядач намагається сфотографувати та зафіксувати побачене. Це свідчить про неабиякий рівень впливу на психо-емоційний стан та здатність формувати світосприйняття. Важливо відмітити, що всі муралі до сьогодні були соціально адаптовані, спонукаючи до здорової дискусії, не тільки реалістичні композиції, а й абстрактні можуть спонукати до позитивного мислинного процесу.

Так, одним із запрошених стріт-арт художників у лютому 2019 р. став Тарас Довгалюк, який створив експозицію під назвою «Цикл» [8]. Робота була виконана у дуже швидкому темпі, за три дні, що ніяк не відобразилось на якості, а навпаки підтвердило статус фахівця своєї справи. Головна ідея була закладена у філософському понятті початку та завершення, народження та смерті, коли лінійність переходить в структурну аморфність. Автор зобразив на стінах урбаністичної галереї реалістичних птахів, які замкнені в радіальні форми з кількох різних тонально-температурних ліній. На світлих однакових рожево-фіолетових фонах, які сприймаються теплими сіривато-нейтральними, окреслюються силуети птахів у різних стадіях змаху крил під час польоту. Самі птахи виконані у довшій реалістично-мінімалістичній техніці. Вісім зображень передають динаміку польоту, а радіальні лі-

нії створюють ілюзію руху в протилежний бік. Фотозйомка цих муралів, змонтована у пришвидшене відео, передає цей ефект сповна, немов анімація змонтована з муралів. За словами митця, зафіксованими у статті інформаційного агенства «Конкурент», «Я замикаю галерею в цикл маху пташиного крила, що несе її вперед. Кожна поверхня — це мить. Разом вони — цикл. Він може бути лінійним, але колись він таки замкнеться в кінцевій точці, яка буде одночасно новим початком. І знову цикл буде частиною нового життя, смерті та народження» [8].

Останнім цікавим проектом «Kickit Art Studio» та художників із мистецького об'єднання «Фарбований лис» у співпраці із «Jam factory Art Centre» став розмальований у техніці графіті будинок «Jam Factory Infopoint», який закрили для демонтажу в межах ревіталізації «Фабрики повидла» у Львові. Перш ніж бути зруйнованим, будинок став мистецьким об'єктом для художників. Цікаве дійство тривало кілька днів, під час яких митці створили чисельні зображення на стінах. Основною темою стала «To be ruined. Мистецтво переходу». Стріт-арт художники хотіли донести ідею переходу від кінцевої точки до нового початку, переломного моменту, залежно від якого відбудеться підйом чи занепад. Такий досвід не оминає нікого у нашому світі, людей, спільнот, держав, культури, тварин, рослин. Це закономірний процес на шляху розвитку. Доцільно порівняти з «ефектом фенікса»: з попелу відбувається нове народження і навпаки, щоб переродитись, потрібно перетворитися в попіл. Таким чином формування дійсності закономірно повторюється і є невлотимим і дуже важливим для майбутнього. Така ідея є надзвичайно актуальною на сьогодні як з філософської точки зору, так і з суспільно-політичної, культурної.

Висновки. Отож в українському мистецтвознавчому аналізі тема стріт-арту малодосліджена, а популяризація та аналіз творчості молодих українських муралістів, на нашу думку, невичерпно пояснює унікальність та цінність процесу розвитку концептуального вуличного мистецтва. Прикметно також, що в публікаціях мало описується творчий шлях перспективних митців та витoki інспірацій, які високоякісно представляють українське сучасне мистецтво на світовій арені мультикультурних зв'язків в умовах глобалізації.

Абсолютно прикметним є акцентована увага до хрестоматійної літератури західних теоретиків. Гострі

кути в питаннях термінології, нових понять вдається оминати завдяки зверненням до таких праць.

Такі зразкові мистецькі угруповання як «Kickit Art Studio» максимально розкривають теми сучасного мистецтва, пов'язані з графіті, муралами та наповненням урбаністичного простору. Активна творча діяльність учасників групи дає можливість поринути у вир мистецького життя. Це демонструє унікальність та важливість розвитку процесу стріт-арту в Україні в наші дні.

«Kickit Art Studio» організували відкриття кластеру «Фарбований лис», місце, яке допомагає виводити вуличне мистецтво з підпілля, сміливий експеримент однієї з найкращих графіті-галерей в Україні, яких, практично, немає.

Важливим є впровадження стріт-арт фестивалів. Наприклад, «Lviv Walking», в рамках якого було виконано понад два десятки стінописів від пл. Старий ринок у напрямку Підзамче в місті Львові. Після фестивалю мурали позначили на туристичній мапі міста. Тепер кожен може дізнатись та оглянути монументальні зображення.

Проект «Ревіталізація Підзамче», організований «Kickit Art Studio», затвердив перші кроки у співпраці з владою міста. Важливо відзначити експозицію, ряд графіті, які періодично змінюються — «Львівська вулична галерея».

Тарас Довгалюк був одним із організаторів найбільшого графіті-фестивалю країни «Alarm», який набирає великих масштабів з кожним роком: Львів, Луцьк, Івано-Франківськ, Одеса, Ужгород, Черкаси, учасниками стали більше 80 українських райтерів. Це новий резонуючий спосіб донесення мистецтва, адже на неякісних поверхнях будівель з'являються чудесні та мотивуючі композиції.

Унікальна «4/8 Gallery» у Луцьку збудована як креативний стріт-арт простір, де одним із учасників був Довгалюк. Художник створив експозицію «Цикл». Майстер відомий своїми досконалими муралами із зображеннями птахів. І є лідером творчої команди «Kickit Art Studio», ставши натхненням для багатьох стріт-арт художників, які доповнюють урбаністичний простір новими візуальними домінантами. Їх мурали відрізняються особливим живописним стилем та тематикою, насиченістю та багатством кольору, міцною продуманою композицією та соціально-філософським підтекстом. Це яскра-

вий приклад встановлення діалогу між урбаністичними художниками та мешканцями міста. Настінні малюнки дають можливість генерувати нові ідеї та творчий потенціал художників.

Дослідження цього матеріалу потребує подальшого вивчення. Оскільки українське стріт-арт мистецтво заслуговує на увагу та претендує на широку демонстрацію не тільки в Україні, але й у цілому світі. Кількість фестивалів та проєктів, пов'язаних з урбаністичним простором, невпинно зростає, що свідчить про високий потенціал молоді генерції митців.

1. Вуличний художник про львівські мурали, графіті-фестиваль на Сихові і майбутнє району (інтерв'ю). Сихів Медіа. 2018. URL: <http://sykhiv.media/vulychnyy-khudozhnyk-pro-lvovskiy-muraly-grafiti-festival-na-sykhovi-i-maybutnye-rayonu-interv> (дата звернення: 17.02.2020).
2. Гищук І. Kickit Art Studio: як вуличні художники змінюють міста. INSIDER. 2015. URL: <http://www.the-insider.ua/ukr/lifestyle/kickit-art-studio-yak-vulichni-khudozhniki-zminyuyut-mista/> (дата звернення: 11.02.2020).
3. Ломакіна А. Королі стін. Хто, як і навіщо малює мурали у Львові. ТВОЄ МІСТО. 2017. URL: http://tvoemisto.tv/exclusive/koroli_stin_ho_yak_i_navishcho_malyuie_muraly_u_lvovi_89888.html (дата звернення: 15.02.2020).
4. Перехрест О. Львівську вуличну галерею прикрасили новими графіті. ZAXID.NET. 2016. URL: https://zaxid.net/lvivsku_vulichnu_galereyu_prikrasili_novimi_grafiti_n1393253 (дата звернення: 10.02.2020).
5. Довгалюк Т. Lviv WallKing — вуличне мистецтво Львова. Unexploredcity. 2017. URL: <https://unexploredcity.com/tour-view/129> (дата звернення: 08.02.2020).
6. Мицько Л. Графіті / навколографіті у Львові. Тарас Арт — про кластер стріт-арту в 2016 та 2019 роках. Лінія Втечі. 2019. URL: <http://www.linivavtechi.com/pro-nas/https://donttakefake.com/> (дата звернення: 12.02.2020).
7. Касянчук Л. Андрій Присяжнюк — про 4/8 Gallery, культуру споживання та малюнки на будинках Луцька. ВолиньPost. 2017. URL: <http://www.volynpost.com/articles/1162-andrij-prysiazhnyuk-pro-48-gallery-kulturu-spozhyvannia-ta-malyunky-na-budynkah-lucka> (дата звернення: 10.02.2020).
8. У «СІТІПАРКУ» — нова експозиція із птахами (фото). КОНКУРЕНТ. 2019. URL: <https://konkurent.in.ua/publication/36913/u-siti-parku-nova-ekspozitsiya-iz-ptahami-foto/> (дата звернення: 19.02.2020).
9. Основні функції мистецтва. ОСВІТА.УА. 2010. URL: <http://ru.osvita.ua/vnz/reports/culture/10742/> (дата звернення: 10.02.2020).
10. Єфімова А.В. Художні практики в урбаністичних просторах кінця ХХ — початку ХХІ століття (досвід За-

- хідної України): дис. ... канд. мист.: 17.00.05. Львівська національна академія мистецтв. Львів, 2017. 329 с.
11. Голубець О. *Мистецтво ХХ століття: український шлях*. Львів: Колір ПРО, 2012. 200 с.
 12. Верещак М. *Хто і як перетворює львівське Підзамче на район стріт-арту*. 2018. URL: <https://bzh.life/ua/gorod/lvivskiy-pidzamcherayon-strit-artu> (дата звернення: 10.02.2020).
 13. Воротнов В. Стріт-арт — як колода в одні вітчизняних інституцій. *Art Ukraine*. 2010. URL: <http://artukraine.com.ua/ukr/author/vladimirvorotnev-lodek/> (дата звернення: 04.02.2020).
 14. У Львові відбудеться найбільший в Україні графіті-фестиваль «ALARM». DTF MAGAZINE. 2019. URL: <https://donttakefake.com/u-lvovi-vidbudetsya-najbilshij-v-ukrayini-grafiti-festival-alarm/> (дата звернення: 10.02.2020) (дата звернення: 17.02.2020).
 15. Gadamer Hans-Georg. Boehm Gottfried Zuwachs an Sein. Hermeneutische Reflexion und bildende Kunst. *Die Moderne und die Grenze der Vergegenständlichkeit*. Кльсер: Мьнchen, 1996.
 16. Dickens L. How did Banksy become the world's most famous vandal. 2014. URL: <https://www.bbc.com/timelines/zytqn39> (дата звернення: 17.02.2020).
 17. Chilvers I. *Dictionary of Modern and Contemporary Art*. Oxford: University Press, 2015. 245 s.
 18. Gralicska-Toborek A. *Experience of Art in Urban Space*. Lodz: Biblioteka Publishing House, 2014. 293 s.
 19. *Hall Edward Twitchell Beyond Culture*. New York: Anchor Books, 1976.
 20. *Hammersley Martyn, Atkinson Paul Ethnography: Principles in Practice*. New York: Routledge, 2007.
- REFERENCES
- Street artist about Lviv murals, Sykhiv graffiti festival and future of the district (interview). Sikh Media. Retrieved from: <http://sykhiv.media/vulichnyy-khudozhnyk-pro-1%CA%B9viv%CA%B9ki-muraly-hrafiti-festyval%CA%B9-na-sykhovi-i-maybutnye-rayonu-interv%CA%BAyu/> (Last accessed: 17.02.2020) [in Ukrainian].
- Hishchuk, I. (2015). Kickit Art Studio: How Street Artists Change Cities. INSIDER. Retrieved from: <http://www.theinsider.ua/ukr/lifestyle/kickit-art-studio-yak-vulichnikhudozhniki-zminyuyut-mista/> (Last accessed: дата звернення: 11.02.2020) [in Ukrainian].
- Lomakina, A. (2017). Kings of the walls. Who, how and why paints murals in Lviv. YOUR CITY. Retrieved from: http://tvoemisto.tv/exclusive/koroli_stin_hto_yak_i_navishcho_malyuie_muraly_u_lvovi_89888.html (Last accessed: 15.02.2020) [in Ukrainian].
- Perehrest, O. (2016) «Lviv Street Gallery» was decorated with new graffiti. ZAXID.NET. Retrieved from: https://zaxid.net/lvivsku_vulichnu_galereyu_prikrasili_novimi_grafitimi1393253/ (Last accessed: 10.02.2020) [in Ukrainian].
- Dovhaliuk, T. (2017). Lviv WallKing — street art of Lviv. Unexploredcity. Retrieved from: <https://unexploredcity.com/tour-view/129> (дата звернення: 08.02.2020) [in Ukrainian].
- Mytsko, L. (2019). Graffiti / around graffiti in Lviv. Taras Arm about street art cluster in 2016 and 2019. Escape Line. Retrieved from: <http://www.liniyavtechi.com/pro-nas/> (Last accessed: 12.02.2020) [in Ukrainian].
- Kasianchuk, L. (2017). Andriy Prysyazhnyuk — about 4/8 Gallery, consumption culture and murals in Lutsk. VolynPost. Retrieved from: <http://www.volynpost.com/articles/1162-andrij-prysiazhnyuk-pro-48-gallery-kulturu-spozhyvannia-tamalyunky-na-budynkah-lucka> (Last accessed: 10.02.2020) [in Ukrainian].
- «NEW EXPOSITION» with birds in the city of the park (photo). (2019). COMPETITOR. Retrieved from: <https://konkurent.in.ua/publication/36913/u-siti-parku-nova-ekspozitsiya-iz-ptahami-foto/> (Last accessed: 19.02.2020) [in Ukrainian].
- The main functions of art. (2010). OCBITA.UA. Retrieved from: <http://ru.osvita.ua/vnz/reports/culture/10742/> (Last accessed: 10.02.2020) [in Ukrainian].
- Yemova, A.V. (2017). *Artistic practices in the urban spaces of the late XX — early XXI century (experience of Western Ukraine)* (Doctoral dissertation). Lviv [in Ukrainian].
- Holubets, O. (2012). *Art of the twentieth century: Ukrainian way*. Lviv: Kolir PRO [in Ukrainian].
- Vereshchak, M. (2018). Who and how does Lviv Pidzamche transforms into the area of street art. Retrieved from: <https://bzh.life/ua/gorod/lvivskiy-pidzamche-rayon-strit-artu> (Last accessed: 10.02.2020) [in Ukrainian].
- Vorotnov, V. (2010). Street art — as a deck in the eye of domestic institutions. Art Ukraine. Retrieved from: <http://artukraine.com.ua/ukr/author/vladimirvorotnev-lodek/> (Last accessed: 04.02.2020) [in Ukrainian].
- Lviv will host the largest graffiti festival in Ukraine. (2019) ALARM. DTF MAGAZINE. Retrieved from: <https://donttakefake.com/u-lvovi-vidbudetsya-najbilshij-v-ukrayini-grafiti-festival-alarm/> (Last accessed: 17.02.2020) [in Ukrainian].
- Boehm, G., & Gadamer Hans-Georg (Ed.). (1996). Zuwachs an Sein. Hermeneutische Reflexion und bildende Kunst. In *Die Moderne und die Grenze der Vergegenständlichkeit*. Kluser: Munchen [in German].
- Dickens, L. (2014). How did Banksy become the worlds most famous vandal. Retrieved from <https://www.bbc.com/timelines/zytqn39> (Last accessed: 17.02.2020).
- Chilvers, I. (2015). *Dictionary of Modern and Contemporary Art*. Oxford: Oxford University Press.
- Gralicska-Toborek, A. (2014). *Experience of Art in Urban Space*. Lodz: Biblioteka Publishing House [in Polish].
- Hall, E. (1976). *Beyond Culture*. New York: Anchor Books.
- Hammersley, M. & Atkinson, P. (2007). *Ethnography: Principles in Practice*. New York: Routledge.